

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1958

ANDRA KAMMAREN

Nr 1

10—17 januari

Debatter m. m.

Fredagen den 10 januari

Ålderspresidentens hälsningstal	3
Anförande av talmannen efter talmansvalen	5

Lördagen den 11 januari

Talmannens anförande vid riksdagens öppnande	8
--	---

Tisdagen den 14 januari

Interpellationer av:

herr Ahlberg ang. förhandlingarna rörande statstjänstemännens pensionssystem	10
herr Nyhage ang. arbetet rörande ungdomsbrottslighetens bekämpande	10
herr Staxäng ang. utredningen i syfte att skaffa fisket ett kombinerat undersöknings- och bevakningsfartyg m. m.	11
herr Carbell ang. rättsskydd för tjänstemännen vid undersökningar och utredningar beträffande vederbörandes tjänsteutövning	13

Torsdagen den 16 januari

Interpellationer av:

herr Svensson i Stenkyrka ang. biljettpriserna på flyglinjerna mellan Gotland och fastlandet	20
herr Jansson i Benestad ang. utbetalningen av stödlån och kontantbidrag till jordbruk m. m.	22
herr Alemyr ang. frågan om bibehållande av statsrådsleden	22
herr Rimmerfors ang. överflyttningen till Sverige av i Gammalsvenskby med omnejd bosatta svenskättlingar	23
herr Jönsson i Jämtlands Sikås ang. bestämmelser om anstånd för elev med studiernas påbörjande på grund av militärtjänst eller andra särskilda omständigheter	24

herr Holmberg ang. omedelbar lättnad i läget för de arbetslösa i Tornedalen m. m.	25
herr Pettersson i Dahl ang. 1953 års trafikutredning m. m.	26

Samtliga avgjorda ärenden

Tisdagen den 14 januari

Val av talmanskonferens	9
» » kanslideputerade	9
» » kanslitillsättare	9
» » ekonomideputerade	9

Torsdagen den 16 januari

Val av ledamöter i de ständiga utskotten	16
» » statsrevisorer med suppleanter	18
» » ombud i Nordiska rådet	18

Fredagen den 17 januari

Val av suppleanter i de ständiga utskotten och i Nordiska rådet	29
--	----

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde andra kammaren här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingsalen.

Fredagen den 10 januari

Kl. 11.00

§ 1

Sammanträdet öppnades av representanten för Värmlands län herr **HALLÉN** såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagarna, med följande ord:

Ärade riksdagskamrater! Jag hälsar eder alla välkomna till detta vårt första sammanträde för året!

Helt naturligt kretsar våra tankar kring frågan om vad detta år skall bringa oss av gott och ont. Vi vet att hela vår färd kan liknas vid en resa genom trakter, som är fyllda av töcken och dimmor, som stänger våra blickar. Vi frågar oss: Skall fredsbedyranden omväxlande med hotelser, vilka ligger lagrade varvtals sedan många år, fortsätta som hittills? Skall FN visa sig vara en fredsfaktor bara för småstater, men som resignerar inför de stora i världen? Eller skall vi klamra oss fast vid det osäkra hoppet om en vidmakthållen s. k. terrorbalans mellan de stora makterna. Ingen vågar svara på sådana frågor.

Och hur är det inom vårt eget folk med vårt arbete och våra utsikter till dagligt bröd? Går vi mot vikande konjunkturer med allvarliga bekymmer för vårt näringsliv och en annalkande arbetslöshet? Eller är det bara frågan om en tillfällig avmattning? Småstaternas ekonomiska liv blir merendels en reflex av förhållandena i de stora länderna. Om en mäktig krisväg kommer, lämnar den inga länder oberörda enligt det gamla ordet: »Om en lem lider, lida de övriga lemmanne också.» Men vi har av tidigare kriser lärt oss att ej resignera utan mobilisera samhällets krafter för att leda utvecklingen in på andra banor,

där kriserna visserligen inte kan helt övervinnas men åtminstone avsevärt reduceras till sina verkningar.

Men lika viktigt som att starka materiella resurser är till finnandes är att det finns en stark livsvilja och en stark lust till att se bort från kära älsklings-tankar och visa sig mäktig en stor generös anda och gemenskap.

Är vårt folk inför ett viktigt avgörande mäktigt en sådan enighet? Vi hade väntat att som julklapp eller nyårsgåva skulle ha kommit en fredsduva med sitt olivblad i munnen från partikänslornas svallande flöden, förtäljande att ett fredsslut i pensionsfrågan vore inom räckhåll. Så har inte skett. Och vi förstår fuller väl, att för folkomröstningen mer eller mindre okända problem anmält sig, som vidgar arbetsfältet och synkretsen.

Men vi vill i det längsta tro och hoppas, att den generösa samförstånds-viljan är lika företrädd inom de olika meningsgrupperna. Kanske tycker ni kamrater, att jag faller för frestelsen att idealisera minnen från framfarna år, men jag måste bekänna att jag har ett starkt intryck av att när vi förr i tiden stod inför viktiga stunder i folkets liv, lyste där ofta fram en storsint och generös anda, som hellre såg till det väsentliga, som enade, än det som skilde. Så var ju fallet i den stora författningsuppgörelsen, så var det när grunden lades till vår folkpensionering 1913. Jag vill ge en liten bild därifrån till slut. Jag är den ende här i kammaren, som äger personliga minnen av den dagen:

Det var en dag i maj när särskilda

utskottet under Hjalmar Brantings ledning lade fram sitt förslag. Visst skiftades där många skarpa hugg och visst var slantarna som gavs små: de sämst ställda fick 20 öre om dagen, ungefär 6 kronor i månaden och 75 kronor för hela året, men vi var fattiga på den tiden. Vår budget balanserade på 330 miljoner kronor. Men det gick en varm underström genom debatten av känsla för de missgynnade i samhället. Jag minns att civilminister Schotte talade erkännansamt om dem som med bortseende från kära önskemål och förhoppningar visat en ärlig samarbetsvilja och offrat egna tycken för att bidra till enigheten. Den dagen fick den unga socialdemokratien sitt elddop med bistånd av män sådana som Thorsson, Eriksson i Grängesberg, Råstock och Rydén m. fl. Den dagen framträdde här också många borgerliga talesmän för den sociala rörelse som skulle ge Sverige ett nytt ansikte. Här framträdde, minns jag också, högerens ledare amiral Lindman, som talade manliga ord om vikten av att i enighetens namn höja sig över partikäbblet och samla sig om det väsentliga. Han biträdde varmhjärtat det föreliggande förslaget.

Voteringen skedde i en känsla av allvar och gripenhet. När vi sakta skred fram med våra röstsedlar fick jag en egendomlig känsla: jag liksom hade en vision, jag tyckte att jag såg en annan skara som sakta skred fram för att motaga sin ringa skärv för tunga, illa avlönade dagsverken. Utgången var given: med stor majoritet — 172 röster mot 25 — biträdades det kungl. förslaget.

Allvarsstämningen var påtaglig. Vi strömmade ut i korridorerna och på altanerna mot Norrbro. Där mötte oss en oförliknelig bild: majnatten var till ända, gryningen gick över i dag. Då höjde sig solskivan i öster och övergöt Saltsjöns holmar och stränder med sitt gyllenröda ljus, då utbrast den oförgätliga hedersmannen A. J. Bång i Katrineholm: »Nu sjunger vi en sång för den nya dagen, som går upp för gamla Sve-

rige! Nu, pojkar, sjunger vi »Det dagas i öster, bröder!» Och vi stämde in i sången med rörda hjärtan från skilda läger.

Ärade kamrater! Varför gjorde vi så? Kände vi starkare än man gör nu banden med dem vi tjänade? Var benägenheten att känna försonligt och bortse från det mindre väsentliga större då än nu? Eller var vi männe bara barnsligare eller omedelbarare än vi är nu för tiden? Hurusom: Omsorgen om släktleden som glider in i livets höstdagar får inte lösas i stridens tecken utan i broderskapets, vårt folk till välfärd och Sveriges riksdag till heder.

Med dessa ord förklarar jag vår sammankomst öppnad.

§ 2

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet till dess sekreterare hunnit utses ävensom att kanslipersonal blivit av honom till erforderligt antal för tillfället antagen; och blevo dessa åtgärder på framställd proposition av kammaren godkända.

§ 3

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 3 januari 1958

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskonkoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter som skulle inför departementschefen företagas innan årets riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar Kollberg, Persson och Ahlkvist samt

av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar Nordlander, Strand och Hagberg.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter för fru Ingrid Segerstedt-Wiberg, Göteborg, och ombudsmannen Gunnar Gustafsson, Uddevalla, som vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda såsom ledamöter av riksdagens andra kammare i stället för avgångna ledamöter av samma kammare.

Vid granskning av fullmakterna framställdes icke någon anmärkning mot desamma.

Protokoll över granskningen skulle jämte de granskade fullmakterna överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:

K. G. Grönhagen

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 9 januari 1958

Till justitiedepartementet hade den 4 och den 7 januari 1958 från länsstyrelserna i Gävleborgs län, Värmlands län och Örebro län inkommit fullmakter för kommunalkamreren Sven Erik Axel Ekström, rörverksarbetaren Karl-Gustav Andersson och förvaltaren Fr. A. Hamilton, vilka vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda såsom ledamöter av riksdagens andra kammare i stället för avgångna ledamöter av samma kammare.

Vid granskning av fullmakterna, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakterna icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte de granskade fullmakterna överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:

K. G. Grönhagen

Vid dessa protokoll voro fogade de däri avsedda fullmakterna för dels fru Ingrid Segerstedt-Wiberg, Göteborg, och ombudsmannen Gunnar Gustafsson, Uddevalla, dels ock kommunalkamre-

ren Sven Erik Axel Ekström, rörverksarbetaren Karl-Gustav Andersson, Storfors, och förvaltaren Fr. A. Hamilton, Afverby, Hjortkvarn, att inträda såsom ledamöter av kammaren för tiden till den 1 januari år 1961 efter respektive herrar Schmidt, Dahl, Severin, Nilsson i Kristinehamn och Nordqvist.

§ 4

Företogs upprop av kammarens ledamöter.

Vid uppropet befunnos herrar Gustafsson i Bogla, Johansson i Torp och Lindström frånvarande.

Herr Gustafsson i Bogla hade i en till kammaren inkommen ansökan, som nu upplästes, anhållit om ledighet från riksdagsgöromålen.

Herr Johansson i Torp hade telegrafiskt anmält sig hindrad närvara vid uppropet.

Herr Lindström hade med hänvisning till ett nu föredraget läkarintyg anhållit om ledighet från riksdagsarbetet.

§ 5

Anställdes val av talman; och befunns efter valets utgång hava till talman blivit utsedd herr Svensson i Alingsås med samtliga avgivna eller 218 röster.

§ 6

Företogs val av förste vice talman; och blev därtill utsedd herr Skoglund i Doverstorp med samtliga vid valet avgivna 181 röster.

§ 7

Vid nu anställt val av andre vice talman utsågs därtill herr Malmborg med samtliga därvid avgivna eller 165 röster.

§ 8

Herr TALMANNEN yttrade:

Herr ålderspresident, ärade kammarledamöter! Jag ber att få framföra mitt hjärtliga tack för det förtroende kam-

marens ledamöter har visat mig vid det nyss förrättade talmansvalet. Jag ber också att få framföra vice talmännens tack för det förtroende som har visats dem.

Jag är naturligtvis i denna stund angelägen om att understryka mitt personliga tack. Jag vet att det uppdrag kammararen givit mig medför ansvar och förpliktelser. Min strävan skall vara att söka motsvara det förtroende som givits mig. Jag är även angelägen om att hemställa till kammarens ledamöter om välvilligt överseende med de fel och brister, som säkerligen kommer att vidlåda mitt arbete som talman. Jag vet att jag är i stort behov av detta överseende.

Jag utber mig till sist benäget bistånd av vice talmännen, sekreteraren, kansli-personalen och från varje kammarledamots sida.

§ 9

Upplästes ånyo och lades till handlingarna under § 4 här ovan omförmälda ansökningar, anmälan och läkarintyg, vilka voro så lydande:

Till Riksdagens andra kammare

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen den 10 och 11 januari 1958 för deltagande i interneringsnämndens sammanträde å säkerhetsanstalterna i Hall och Norrköping.

Tenhult den 4 januari 1958

Edvin Gustafsson
i Bogla

Andra kammararens kansli, Stockholm

Då jag på grund av snöhinder ej kunnat nå tåget i tid är det för mig omöjligt att vara med vid uppropet i dag.

Johansson
i Torp

Till Andra kammararens kansli

Riksdagshuset, Stockholm

Med hänvisning till bifogade läkarintyg anhålles om ledighet från riks-

dagsarbetet under tiden 10/1—19/2 1958.

Östersund den 8/1 1958

Helge Lindström

Riksdagsman Helge Lindström, född 12/4 1901, Rossbol, Lockne, vårdas sedan den 26/12 1957 på härvarande kirurgiska avdelning under diagnos: Contusio thoracis c. fractur. sterni, costae III, IV et VI dx et costae III—VI sin. + fractura patellae gen. dx + fractura oss. nasal. Riksdagsman Lindström kommer på grund av de ådragna skadorna att vara helt arbetsoförmögen ytterligare minst sex veckor.

Vilket härmed intygas.

Östersund den 8/1 1958

Uno Rentzhog

T. f. lasarettsläkare

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr Gustafsson i Bogla den 10 och 11 januari, herr Johansson i Torp innevarande dag samt herr Lindström under tiden den 10 januari—den 19 februari 1958.

§ 10

Föredrogos åter de under § 3 här ovan intagna protokollen, varefter kammararen beslöt att, med godkännande av de däri avsedda fullmakterna, lägga protokollen till handlingarna.

§ 11

På hemställan av herr talmannen beslöt kammararen att genast företaga val av sekreterare, varefter det sålunda beslutade valet företogs; och befanns efter valsedlarnas öppnande och uppräknings valet hava så utfallit, att till sekreterare utsetts statskommissarien Gunnar Britth med samtliga avgivna eller 158 röster.

Sedan sekreteraren på kallelse infunnit sig, meddelade herr talmannen honom underrättelse om valets utgång och hälsade honom välkommen.

Protokollföringen övertogs härefter av sekreteraren.

Ernst V. Staxäng Nancy Eriksson

§ 12

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att lördagen den 11 innevarande månad kl. 11 infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

§ 13

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid

riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge ske genom kammarens kansli med iakttagande, att de för ledamöterna från var och en av rikets valkretsar avsedda biljetterna utlämnades till valkretsens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Detta förslag blev av kammaren bifallet.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 12.16.

In fidem
Gunnar Britth

Lördagen den 11 januari

Kl. 10.30

§ 1

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Härmed anhåller vi vördsamt om ledighet från riksdagsgöromålen den 13—18 jan. för deltagande i sammanträde med Europarådets rådgivande församling.

Stockholm den 10 januari 1958

Gunnel Olsson
Ingemar Andersson
Gunnar Heckscher
Tore Bengtsson
i Halmstad.

Kammaren biföll denna ansökan.

§ 2

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig hava om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum tisdagen den 14 innevarande januari företaga val av fyra ledamöter i talmanskonferensen, två kanslideputerade, sex leda-

möter att jämte talmannen och vice talmännen tillsätta befattningshavare hos kammaren samt fyra ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 3

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig hava om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum torsdagen den 16 i denna månad företaga val av ledamöter respektive ombud och påföljande dag val av suppleanter i de ständiga utskotten och i Nordiska rådet samt vid förstnämnda sammanträde jämväl av revisorer och revisorssuppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning.

§ 4

Herr talmannen och kammarens ledamöter avgingo kl. 10.45 till slottskapel-

let, varest riksdagspredikan hölls av direktorn för Samariterhemmet i Uppsala Pehr Edwall. Efter slutad gudstjänst begav sig kammaren till rikssalen. Hans Maj:ts Konungen öppnade där riksdagen med ett tal. Sedan första kammarens talman härefter framfört första kammarens undersåtliga vördnad, framträdde ANDRA KAMMARENS TALMAN och yttrade:

Eders Majestät!

När 1958 års riksdag går att fullgöra sitt värv råder i vissa delar av vår värld förhållanden som inger en viss oro. Visserligen existerar formellt fred mellan länderna, men vad som giver anledning till oro är att det i flera avseenden råder misstro och misstänksamhet mellan folken, en oro och misstänksamhet som vid flera tillfällen varit nära bristningsgränsen och hotat att övergå till öppna konflikter.

Även om dessa konflikthot gjort sig gällande beträffande världsdelar, som är avlägsna från vårt lands gränser, är det angeläget att vi följer utvecklingen med största uppmärksamhet. Ett orubbligt fasthållande vid vår alliansfria utrikespolitik är i dag, liksom tidigare, på sin plats att understryka.

I detta sammanhang förtjänar Förenta Nationernas verksamhet såsom fredsfaktor och medlare ett särskilt erkännande. De försök som inom Förenta Nationernas ram gjorts för åstadkommande av samförstånd har i vårt land följts med uppmärksamhet och gillande.

Under det gångna året har sysselsättningen i vårt land varit god. På vissa områden synes emellertid tendenser till avmattning framträda såväl på hemmamarknad som på exportmarknadens om-

råde. Även om dessa tendenser kan lokaliseras till vissa områden, torde anledning föreligga att följa utvecklingen med uppmärksamhet och, om så erfordras, i god tid vidtaga åtgärder för ett bibehållande av den fulla sysselsättningen.

Årets riksdag kommer att föreläggas många och betydelsefulla frågor. Bland dessa träder trygghetsproblemet för de gamla och för familjerna i förgrunden. Men därtill kommer en rad andra frågor, som nu äro aktuella och står inför sin lösning. Allt detta tyder på att årets riksdag kommer att bliva synnerligen arbetsfylld. Det är emellertid önskvärt och av betydelse om största möjliga samling kring väsentliga ting kan åstadkommas.

Jag är övertygad om att Andra kammaren kommer att ägna Eders Majestäts framställningar största möjliga uppmärksamhet och efter ingående prövning fatta beslut, som blir till gagn för vårt land och för vårt folk.

I den förvissningen framför jag till Eders Majestät Andra kammarens undersåtliga vördnad.

Talmännen fingo härefter vardera mottaga ett exemplar av dels Kungl. Maj:ts proposition, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1958/59, dels ock Kungl. Maj:ts berättelse till 1958 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit, varefter ceremonien på rikssalen avslutades; och åtskildes kammaren vid utgåendet från rikssalen, enligt beslut fattat före avgången från dess samlingsrum.

In fidem

Gunnar Britth

Tisdagen den 14 januari

Kl. 10.00

§ 1

Företogs val av fyra ledamöter i talmanskonferensen, och blevo därtill utsedda

herr Hedlund,
herr Hjalmarson,
herr Ohlin och
herr Sehlstedt,

envar med 102 röster.

§ 2

Anställdes val av två kanslideputerade. Därvid lämnades på begäran ordet till

Herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN**, som yttrade:

För vart och ett av de ytterligare val, som skola företagas vid detta plenum, ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Varje lista upptar namn å så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Den av herr förste vice talmannen beträffande detta val avlämnade listan upptog under partibeteckningen »Gemensam lista» följande namn:

Gustafsson i Stockholm
Sjölin.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd; och förklarades herrar Gustafsson i Stockholm och Sjölin utsedda till kanslideputerade.

§ 3

Företogs val av sex ledamöter att jämte herr talmannen och vice talmännen tillsätta befattningshavare hos kammaren.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Nilsson i Göteborg
Jacobsson i Tobo
Thapper
Nilsson i Göingegården
Onsjö
Ekström i Björkvik.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd; och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å densamma, utsedda till kanslitillsättare.

§ 4

Anställdes val av fyra ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Sandell, fröken
Nihlfors
von Seth
Vigelsbo.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd; och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å densamma, utsedda att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 5

Ordet lämnades på begäran till

Herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN**, som anförde:

Jag hemställer, att kammaren måtte vid plenum fredagen den 17 innevaran-

**Interpellation ang. förhandlingarna rörande statstjänstemännens pensionssystem —
Interpellation ang. arbetet rörande ungdomsbrottslighetens bekämpande**

de januari utse suppleanter i de ständiga utskotten till ett antal av 19 i konstitutionsutskottet och bevillningsutskottet, 28 i statsutskottet, 18 i bankoutskottet, 20 i jordbruksutskottet, 21 i allmänna beredningsutskottet samt 17 i vart och ett av de övriga utskotten utom i utrikesutskottet, där antalet grundlagsenligt skall vara åtta.

Kammaren biföll denna hemställan.

§ 6

Interpellation ang. förhandlingarna rörande statstjänstemännens pensionssystem

Herr **AHLBERG** (h) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! I den i december 1956 mellan civildepartementet och statstjänstemännens huvudorganisationer träffade överenskommelsen om löneplansrevision m. m., vilken överenskommelse sedermera av riksdagen godkändes, förutsattes att frågan om pensionssystemet för statstjänstemännen skulle upptagas till förhandlingar under hösten 1957. Dessa inleddes den 3 september. Avsikten synes ha varit att på relativt kort tid nå ett resultat. Förhandlingarna ajournerades emellertid efter några veckor, enligt uppgift för att låta en expertgrupp inom civildepartementet göra vissa kompletterande undersökningar. Dessa skulle bedrivas med skyndsamhet. Man hade anledning vänta att de ajournerade förhandlingarna snart skulle återupptagas. Så har emellertid ännu icke skett. Det är snart fyra månader sedan förhandlingarna ajournerades och detta långa uppskov har väckt undran och oro i berörda tjänstemannakretsar.

Under återopande av vad jag här anförd anholder jag om andra kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för civildepartementet ställa följande fråga:

Vill herr statsrådet upplysa kammaren om anledningen till att de i septem-

ber 1957 ajournerade förhandlingarna rörande statstjänstemännens pensionssystem ännu icke återupptagits och om vid vilken tidpunkt detta kan väntas ske?

Denna anhållan bordlades.

§ 7

Interpellation ang. arbetet rörande ungdomsbrottslighetens bekämpande

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr **NYHAGE** (h), som anförde:

Herr talman! I allmänna beredningsutskottets utlåtande nr 1 vid föregående års riksdag rörande vissa åtgärder mot ungdomsbrottsligheten m. m. framhölls som skäl för att inte begära en samordningsutredning över de olika förslag till åtgärder för motverkande av ungdomsbrottsligheten som framlagts, att chefen för justitiedepartementet kallat representanter för riksdagen samt social-, inrikes-, kommunikations- och ecklesiastikdepartementen jämte ett antal experter till överläggningar rörande dessa frågor. Dessa konferenser var avsedda att äga rum under de första månaderna under föregående år.

Mot bakgrunden av det allvarliga läge i vilket ungdomsproblemen befinner sig är det angeläget att de här berörda konferenserna snarast möjligt leder till positiva resultat. Ungdomsbrottslighetens oavbrutna och kraftiga stegring och det förhållandet att åldersgränsen för ifrågavarande klientel tenderar att flyttas nedåt innebär att dröjsmål med motåtgärder får mycket olyckliga konsekvenser. Ungdomens anpassningsproblem och dess uppfostran till laglydiga medborgare i samhället är därför frågor som kräver omedelbar lösning.

Det synes mig vara av stort värde om chefen för justitiedepartementet vill inför kammaren redogöra för hur arbetet

Interpellation ang. utredningen i syfte att skaffa fisket ett kombinerat undersöknings- och bevakningsfartyg m. m.

med ungdomsfrågorna fortskridit inom departementet och vilka resultat därav som är att vänta.

Med stöd av ovanstående hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för justitiedepartementet få ställa följande frågor:

1. Hur långt har arbetet rörande ungdomsbrottslighetens bekämpande fortskridit genom de konferenser som hållits i dessa frågor?

2. Kommer några resultat därav att föreläggas årets riksdag?

Denna anhållan bordlades.

§ 8

Interpellation ang. utredningen i syfte att skaffa fisket ett kombinerat undersöknings- och bevakningsfartyg m. m.

Ordet lämnades på begäran till

Herr STAXÅNG (h), som yttrade:

Herr talman! Den gångna Fladen-sången betecknas på fiskarehåll som relativt gynnsam. Deltagandet höll sig vid ungefär de senaste årens nivå. Omräknad i 45-kiloslådor ökade färskkvantiteten i svenska tillförselhamnar från 270 000 till säsongen före till nära 410 000 lådor, medan den sjösaltade kvantiteten reducerades ungefär 10 procent till i runt tal 52 000 tunnor om 90 kilo. Härtill kommer betydande färskfångster, direktlandade i utländska hamnar. Dessa uppskattas i västtyska hamnar till 6 600 ton mot 5 200 ton föregående säsong samt i brittiska och skotska hamnar till 5 600 mot endast 4 500 ton.

Siffrorna visar tydligt Fladen-fiskets dominerande ekonomiska betydelse inom vårt västkustfiske av i dag. Det tillför landet betydande mängder livsmedel av stort värde, konservfabriker och saltningsindustrien en begärlig råvara och landet ett icke alldeles oväsentligt tillskott i främmande valutor. Ur ekonomisk synpunkt är Fladen-så-

songen för fiskarena av avgörande betydelse, ty ett par månader på Fladenger sysselsättning och arbetsinkomster åt tusentals händer till både sjöss och lands. Framför allt har de större och allt dyrare båtarna blivit för sin räntabilitet ytterligt beroende av ett hyggligt utbyte av den kortvariga Fladen-sången. Många bohusbåtar baserar helt enkelt hela sin årsekonomi på detta fiske med en enorm insats av folk, maskiner, redskap och kapital. Med en flotta på i runt tal 250 fartyg betyder det, att bortåt 2 000 bohusfiskare är engagerade där och att värden för minst 60 milj. kr. står på spel, vilket innebär ett risktagande av högst allvarlig omfattning, särskilt sett mot bakgrunden av näringsutövarnas resurser och de stora svårigheter, som kan tillstöta under högsjöfiske.

Visserligen är Fladenground ett någorlunda avgränsat fiskeområde men dock tillräckligt stort för att de där insatta enheterna måste operera tämligen långt från varandra och, så som förhållandena hittills gestaltat sig, huvudsakligen förlitande sig på egen kraft och sin goda tur. Något skydd — utöver det rent försäkringsmässiga — existerar inte, och det uppstår givetvis, under ett så farofullt näringsutövande som fiske i högsjö utgör, situationer, som det står utom det enskilda fiskelagets möjligheter att bemästra, det må sedan representera aldrig så rika fonder av djärvhet och skicklighet. Radiotelefonen ombord möjliggör visserligen kontakt med omgivningen, så att en nödställd besättning kan påkalla hjälp utifrån, men den är dock bara ett kommunikationsinstrument. Den kan inte avhjälpa exempelvis ett motor- eller roderhaveri, inte tillhandahålla oundgängligen nödvändiga reservdelar, service o. s. v. Råkar laget ut för någon skada av sådant art, att det måste lita till andra fiskares hjälp ute till sjöss, exempelvis vid behov av bogsering, be-

Interpellation ang. utredningen i syfte att skaffa fisket ett kombinerat undersöknings- och bevakningsfartyg m. m.

tyder detta förlust av dyrbar fisketid, kanske också av båda lagens fångstvärde genom försämrad kvalitet.

För många av våra Fladen-fiskare har tyvärr den gångna säsongen givit sämre utbyte än tidigare just på grund av haverier av olika slag, sjukdomsfall o. dyl., vilkas verkningar kunde ha reducerats, ifall fiskeflottan varit tillförsäkrad ett någorlunda skydd ute på fångstfältet. Hur omtänksam, erfaren och försiktig man än är, kan olyckor inte undvikas i ett så påfrestande yrke som högsjöfiskarens, och man får inte förtänka Fladen-fiskaren, om han missmodigt jämför samhällets trägna omsorger i fråga om exempelvis arbetarskyddet i land med den brist på skydd, som råder för ett par tusen fiskare på Nordsjön, där påfrestningar på folk och redskap kan bli ytterligt starka, i synnerhet under sista delen av fiskesäsongen.

Den gångna säsongens erfarenheter härvidlag ger ökat eftertryck åt fiskarens krav på en samhällelig insats för att tillförsäkra dem ett någorlunda effektivt och praktiskt utformat skydd under detta fiske. Andra fiskerinationer med betydande intressen i Fladen-fiskets utveckling, framför allt Västtyskland, Holland och Storbritannien, håller till skydd för de sina stöd- och bevakningsfartyg i Nordsjön för att snabbt kunna bistå sina eventuellt nödställda. Praktiskt har skyddstanken prövats även på ansvarigt svenskt håll, så till vida som Sjöräddningen för något år sedan detacherade en då ledig livräddningskryssare till Fladen för några veckor, bl. a. för att få erfarenheter om hur en sådan stödtjänst lämpligen borde organiseras från svensk sida. Våra fiskare gav efteråt uttryck för sin synnerliga belåtenhet och tacksamhet med detta arrangemang.

Även riksdagen har tidigare prövat frågan. 1954 års riksdag hemställde således i anledning av väckta motioner att en översyn skulle ske av fiskeristy-

relsens utredning ang. ett kombinerat undersöknings- och bevakningsfartyg. I skrivelse till Kungl. Maj:t hemställde riksdagen att förslag om möjligt borde framläggas till 1955 års riksdag. Beklagligt nog väntar vi alltjämt på resultat av detta riksdagens beslut, och av kända skäl nödgas vi väl utgå ifrån att ett sådant fartyg inte kan sättas i aktion ännu på några Fladen-säsonger. Ett besked från Kungl. Maj:ts sida om när ett förslag i anledning av riksdagens beslut är att vänta skulle emellertid vara av stort värde.

Det finns dock enligt mitt förmenande en möjlighet att till överkomlig kostnad redan nu ge våra Fladen-fiskare ett liknande skydd under fisket som genom flottans försorg under senare år givits våra islandsfiskare och som för dem blivit av omistligt värde. Med förhållandevis ringa ekonomisk uppoffring öppnas här en möjlighet för det allmänna att bistå även våra Fladen-fiskare genom att låta en för skydds- och bevakningstjänst rustad minsvepare eller annan lämplig båt göra patrulltjänst i Fladen-området under fiskets högsäsong då fiskedagarna är särskilt dyrbara och då efter omständigheterna högst betydande värden i människoliv och kapital står på spel för ett av vårt lands största fisken. En sådan anordning medför fördelar för såväl fisket som för flottan eftersom det för flottans del torde vara av värde för den sjömilitära utbildningen. Fiskeristyrelsen och marinledningen torde säkerligen utan större svårigheter kunna organisera upp en sådan skyddstjänst till sjöss.

Med hänvisning till vad jag sålunda anfört hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få framställa följande frågor:

1) Kan riksdagen inom den närmaste tiden förvänta något förslag med anledning av riksdagens tidigare beslut om utredning i syfte att skaffa fisket ett

Interpellation ang. rättsskydd för tjänstemännen vid undersökningar och utredningar beträffande vederbörandes tjänsteutövning

kombinerat undersöknings- och bevakningsfartyg?

2) Är herr statsrådet villig att till dess ett sådant fartyg kan träda i tjänst vidtaga åtgärder för att låta ett för ändamålet lämpligt marint fartyg tjänstgöra till skydd för våra Fladen-fiskare under den tidrymd, som befinnes lämpligast efter samråd mellan fiskarens organisation, fiskeristyrelsen och marinledningen?

Denna anhållan bordlades.

§ 9

Interpellation ang. rättsskydd för tjänstemännen vid undersökningar och utredningar beträffande vederbörandes tjänsteutövning

Herr CARBELL (s) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Under sommaren 1957 förekom ett rättsfall som väckte stort uppseende och som var föremål för en mycket omfattande publicitet. En i offentlig tjänst anställd chefstänsteman anhölls under dramatiska omständigheter på kajen i Hudiksvalls hamn såsom misstänkt för tagande av muta. Han underkastades långa förhör och husrannsakan gjordes i hemmet. Vederbörande åklagare åtalade honom sedermera för tagande av muta, eventuellt tjänstefel.

Riksåklagaren har senare i december 1957, efter granskning av ärendet, meddelat att åtalet nedlägges, emedan skäl för åtal saknas.

Den synnerligen omfattande, tendentiösa och sensationsskapande publicitet som förekom vid anhållandet, liksom också omständigheterna i övrigt kring frihetsberövandet, väckte hos många olust.

Såsom anmärkningsvärd och i högsta grad bidragande till frågans överdimensionering framstod tendensen till dramatisk inramning av utredningen och anhållandet. Det synes uppenbart att

vissa av åklagarens uttalanden eller informationer, vilka gav intryck av att kunna härledas från åklagaren, skapat den föreställningen hos allmänheten att frågan redan vid anhållandet var så grundligt penetrerad att bevis för brottsligt förfarande fanns.

I detta sammanhang bör uppmärksammas att ett åtal har ett betydligt större nyhetsvärde och tillgodoser sensationslystnad mera än vad som i dessa avseenden gäller för den slutliga utgången av målet. Det är ju vid åtalet som frågan är ny för allmänheten och det är därför åtalet som man främst fäster sig vid.

En tjänsteman i samhällets tjänst är ofta med hela sitt liv sammanbunden med sin befattning och sin karriär. Ett åtal av det slag det här var fråga om kan medföra att vederbörandes hela existens äventyras. Detta kan bli fallet även om åtalet sedermera ogillas.

Det är självklart ett samhällets angelägna intresse att kontrollen över tjänstemännen ger medborgarna största möjliga trygghet för att bestickning inte förekommer. Alla kan dock vara överens om att sådan överdimensionering som förekommit i det aktuella fallet medför att vederbörande får lida oförskyllt i den mån han är oskyldig. Än mera orättfärdigt måste det väl anses vara, då det nu visats, att skäl ej fanns till åtal. Det kan ej heller förbigås, att sådan överdimensionering medför, att allmänheten får en felaktig uppfattning om tjänstemännens kvalitet och därmed får sitt förtroende rubbat.

Det synes därför särskilt angeläget med synnerlig grundlighet, förutsättningslöshet, allsidighet och icke minst diskretion, när fall uppkommer som fordrar undersökning. Vad som förevarit i det inledningsvis omnämnda rättsfallet synes icke i sådana hänseenden fylla de krav på individuellt rättsskydd som medborgarna har rätt att ställa.

Med stöd av vad jag sålunda anför

Interpellation ang. rättsskydd för tjänstemännen vid undersökningar och utredningar beträffande vederbörandes tjänsteutövning

hemställer jag om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få ställa följande fråga:

Vilka åtgärder anser herr statsrådet nödvändiga och möjliga för att skapa berättigat individuellt rättsskydd för tjänstemännen vid undersökningar och utredningar beträffande vederbörandes tjänsteutövning?

Denna anhållan bordlades.

§ 10

Till bordläggning anmäldes Kungl. Maj:ts den 11 innevarande januari på rikssalen avlämnade

dels proposition, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov,

dels ock berättelse till 1958 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

Vidare anmäldes till bordläggning:

riksdagens revisorers berättelser över den år 1957 av dem verkställda granskningen angående statsverket samt av riksgäldskontoret;

justitieombudsmannens ämbetsberättelse; samt

militieombudsmannens ämbetsberättelse.

§ 11

Anmäldes, att följande Kungl. Maj:ts propositioner och skrivelse tillställts kammaren, nämligen

nr 2, angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58,

nr 3, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, m. m.,

nr 4, angående fortsatt tullfrihet i vissa fall för Rädda barnens riksförbund för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter,

nr 5, om förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet,

nr 6, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 mars 1952 (nr 98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål,

nr 7, angående försäljning av vissa, allmänna arvsfonden tillfallna fastigheter,

nr 8, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 39 § förordningen den 22 juni 1934 (nr 320) angående grunder för förvaltningen av viss kronoegendom,

nr 9, angående försäljning av vissa kronoegendomar m. m.,

nr 10, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 21 december 1949 (nr 655) med särskilda bestämmelser om utskrivning från sinnessjukhus,

nr 11, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 4 § förordningen den 14 maj 1954 (nr 250) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt, m. m.,

nr 12, angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan m. m.,

nr 13, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av den vid förordningen den 30 juni 1943 (nr 477) om skatt å vissa pälsvaror fogade förteckningen över pälskinn,

nr 14, med förslag till förordning om ändringar i kyrkomötesförordningen den 22 april 1949 (nr 174),

nr 17, angående fråga om befrielse från viss betalningsskyldighet till kronan,

nr 21, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna om visst undantag från stämpelpfikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, m. m.,

nr 22, med förslag till lag angående

ändrad lydelse av 14 och 36 §§ lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar, m. m., och

nr 24, med förslag till lag med vissa bestämmelser om kommunalval för perioden 1959—1962 m. m.

Nämnda propositioner och skrivelse bordlades.

§ 12

Anmäldes följande till herr talmannen under sammanträdet avlämnade motioner:

nr 1, av herr *Ohlin m. fl.*, om tillsättande av en allmän besparingskommission för översyn av de statliga utgifterna,

nr 2, av herr *Gustafsson* i Borås m. fl., angående viss tjänstårsberäkning för lärare i de svenska missions-sällskapens tjänst,

nr 3, av herr *Wedén m. fl.*, om avveckling av krisorganisationen inom arbetsmarknadsstyrelsen,

nr 4, av herr *Wedén m. fl.*, om avveckling av byggnadsregleringen m. m.,

nr 5, av herrarna *Larsson* i Hedenäset och *Gustafsson* i Kårby, angående vissa ändrade bestämmelser rörande kommunernas andel av folkpensioneringskostnaderna,

nr 6, av herr *Strandh*, angående ändring av kommunalskattelagens bestämmelser om avdrag för nedsatt skatteförmåga, och

nr 7, av herr *Strandh*, angående änd-

rad tid för åtnjutande av avdrag för ränta å kvarskatt vid taxering till skatt.

Dessa motioner bordlades.

§ 13

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Andra kammarens kansli

För deltagande i Europarådets delsession anhålles om ledighet från riksdagsgöromålen mellan den 20 och 25 januari 1958.

Stockholm den 11 januari 1958

Walter Sundström

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 14

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1958/59, samt proposition nr 2, angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58, skulle uppföras sist å föredragningslistan för kammarens nästkommande sammanträde.

§ 15

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 10.25.

In fidem
Gunnar Britth

Torsdagen den 16 januari

Kl. 10.00

§ 1

Justerades protokollet för den 10 in-
nevarande januari.

§ 2

Upplästes följande till kammaren in-
komna skrivelse:

Till Riksdagen

Med anmälan att ledamoten av riksdagens andra kammare K. G. Netzén, som den 23 maj 1957 jämlikt § 71 riksdagsordningen utsetts till suppleant för riksgäldsfullmäktig för valperioden 1957—1960, den 31 oktober 1957 utnämnts till statsråd och chef för Kungl. Jordbruksdepartementet, får fullmäktige härigenom hemställa, att val av suppleant för fullmäktig efter herr Netzén måtte verkställas för återstående delen av sagda valperiod.

Stockholm den 12 december 1957

Å fullmäktiges vägnar:

C.-H. Nordlander

(Torsten Bjerlöv)

Kammaren biföll denna hemställan och beslöt, att val av en suppleant för fullmäktig i riksgäldskontoret efter herr statsrådet Netzén skulle i föreskriven ordning anställas.

§ 3

Företogos val av föreskrivet antal ledamöter i de ständiga utskotten, nämligen åtta i utrikesutskottet, tio i konstitutionsutskottet, femton i statsutskottet, tio i bevillningsutskottet, åtta i bankoutskottet samt i vart och ett av lagutskotten, tio i jordbruksutskottet och tolv i allmänna beredningsutskottet.

Beträffande dessa val lämnades på begäran ordet till

Herr FÖRSTE VICE TALMANNEN,
som yttrade:

Herr talman! För vart och ett av de val som skola företagas vid detta plenum ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Varje lista upptar namn å så många personer, som det ifrågasvarande valet avser.

Sedan herr förste vice talmannen härefter avlämnat ifrågasvarande tio listor, alla försedda med partibeteckningen »Gemensam lista», samt listorna blivit i ovan upptagen ordning av herr talmannen upplästa och av kammaren godkända, befunnos följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits å respektive listor, hava utsetts till ledamöter i

utrikesutskottet:

Thapper
Ohlin
Ericsson i Kinna
Hjalmarson
Sehlstedt
Svensson i Ljungskile
Skoglund i Doverstorp och
Hedlund.

konstitutionsutskottet:

Hallén
von Friesen
Norén
Braconier
Spångberg
Svensson i Ljungskile
Jonsson i Haverö
Sehlstedt
Hammar och
Pettersson i Norregård.

statsutskottet:

Akerström
 Malmborg
 Petterson i Degerfors
 Skoglund i Doverstorp,
 Thapper
 Ståhl
 Jansson i Kalix
 Persson i Växjö
 Staxäng
 Elmén, fröken
 Rubbestad
 Gustafsson i Stockholm
 Karlsson i Olofström
 Widén och
 Nilsson i Göingegården.

bevillningsutskottet:

Sundström
 Kollberg
 Brandt
 Nilsson i Svalöv
 Allard
 Gustafson i Göteborg
 Kärrlander
 Ericsson i Kinna
 Persson i Svensköp och
 Vigelsbo.

bankoutskottet:

Sköldin
 Strandh
 Larsson i Julita
 Regnéll
 Andersson i Ronneby
 Carlsson i Tibro
 Persson i Appuna och
 Svensson i Stenkyrka.

första lagutskottet:

Landgren
 Rylander
 Hedqvist
 Gezelius
 Johansson, fru
 Gustafsson i Borås
 Boman, fru, och
 Onsjö.

andra lagutskottet:

Nilsson i Göteborg
 Jacobsson i Tobo

Lundberg
 Ewerlöf, fru
 Odhe
 Sandström, fru
 Ekendahl, fru, och
 Carlsson i Bakeröd.

tredje lagutskottet:

Johansson i Torp
 Ahman
 Levin
 von Seth
 Torbrink, fru
 Johnsson i Kastanjegården
 Andersson i Ryggestad och
 Hansson i Skegrie.

jordbruksutskottet:

Gustafson i Dädesjö
 Antby
 Andersson i Hyssna
 Hæggbloom
 Jonsson i Strömsund
 Ahlsten
 Sköld
 Lindström
 Östlund och
 Pettersson i Dahl.

allmänna beredningsutskottet:

Svedberg, fru
 Nestrup
 Bark
 Dickson
 Eriksson i Stockholm, fru
 Königson
 Engkvist
 Östrand
 Magnusson i Tumhult
 Nelander
 Björkänge och
 Ekström i Björkvik.

I samband med valet av ledamöter i utrikesutskottet beslöts på framställning av herr talmannen, att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kammarens val av ledamöter ävensom om det till morgondagens sammanträde utsatta valet av suppleanter i nämnda utskott samt anmodas låta uppsätta och till

kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlåtas.

§ 4

Anställdes val av sex revisorer för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse

och förvaltning samt sex suppleanter för dessa revisorer.

För detta val avlämnade herr förste vice talmannen en av de utav kammaren valda ledamöterna av talmanskonferensen godkänd lista, som bar partibeteckningen »Gemensam lista» och hade följande utseende:

Riksdagsman Jonsson, L. J., Haverö, Överturingen	Riksdagsman Gustafson, Hj., Dädesjö
Riksdagsman Ståhl, M. D. E., Karlstad	Riksdagsman Antby, S. O., Anten
Riksdagsman Landgren, A. H., Bjäresjö, Ystad	Riksdagsman Sundström, N. W., Skövde
Riksdagsman von Seth, T. G., Brat-teborg	Riksdagsman Gezelius, L. E. B., Falun
Riksdagsman Norén, E. W., Nyadal	Riksdagsman Gustafsson, F. E., Bogla, Tenhult
Riksdagsledamot Sandström, Ragnhild, Teg	Riksdagsman Sjölin, B. J. O., Trollhättan

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades hava blivit utsedda till statsrevisorer herrar Jonsson i Haverö, Ståhl, Landgren, von Seth och Norén samt fru Sandström ävensom till suppleanter för dem respektive herrar Gustafson i Dädesjö, Antby, Sundström, Gezelius, Gustafsson i Bogla och Sjölin.

§ 5

Företogs val av åtta ombud i Nordiska rådet för tiden intill dess val nästa gång äger rum.

Herr förste vice talmannen avlämnade en av de utav kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen godkänd lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

- herr Sehlstedt,
 » Rylander,
 » Jonsson i Strömsund,
 » Skoglund i Doverstorp,

herr Ericsson i Kinna,
 fru Sandström,
 » Ekendahl och
 herr Pettersson i Dahl.

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ombud i Nordiska rådet.

På framställning av herr talmannen beslöts, att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kammarens val av ombud i Nordiska rådet och om det till morgondagens plenum utsatta valet av suppleanter för dem samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels ock till skrivelse till Konungen med anmälan om de förrättade valen.

§ 6

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen överlämnade

berättelse till 1958 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

§ 7

Föredrogs var för sig följande Kungl. Maj:ts på bordet liggande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen nr 3, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, m. m.; samt

till bevillningsutskottet propositionen nr 4, angående fortsatt tullfrihet i vissa fall för Rädda barnens riksförbund för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter.

§ 8

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse, nr 5, till riksdagen med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Björn Kjellin att under innevarande riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kansli-deputerade.

§ 9

Föredrogs var efter annan följande propositioner; och remitterades därvid

till behandling av lagutskott propositionen nr 6, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 mars 1952 (nr 98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål;

till statsutskottet propositionen nr 7, angående försäljning av vissa, allmänna arvsfonden tillfallna fastigheter;

till behandling av lagutskott propositionen nr 8, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 39 § förordningen den 22 juni 1934 (nr 320) angående

grunder för förvaltningen av viss kronoegendom;

till jordbruksutskottet propositionen nr 9, angående försäljning av vissa kronoegendomar m. m.;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 10, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 21 december 1949 (nr 655) med särskilda bestämmelser om utskrivning från sjuhus, och

nr 11, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 4 § förordningen den 14 maj 1954 (nr 250) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt, m. m.;

till jordbruksutskottet propositionen nr 12, angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan m. m.;

till bevillningsutskottet propositionen nr 13, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av den vid förordningen den 30 juni 1943 (nr 477) om skatt å vissa pälsvaror fogade förteckningen över pälsskinn;

till konstitutionsutskottet propositionen nr 14, med förslag till förordning om ändring i kyrkomötesförordningen den 22 april 1949 (nr 174);

till statsutskottet propositionen nr 17, angående fråga om befrielse från viss betalningsskyldighet till kronan;

till bevillningsutskottet propositionen nr 21, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna om visst undantag från stämpelplikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, m. m.;

till behandling av lagutskott propositionen nr 22, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 14 och 36 §§ lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar, m. m.; och

till konstitutionsutskottet propositionen nr 24, med förslag till lag med vissa bestämmelser om kommunalval för perioden 1959—1962 m. m.

Interpellation ang. biljettpriserna på flyglinjerna mellan Gotland och fastlandet

§ 10

Föredrogos var för sig följande på bordet liggande motioner. Därvid hänvisades

till statsutskottet motionerna:

nr 1, av herr *Ohlin m. fl.*,

nr 2, av herr *Gustafsson* i Borås *m. fl.*,
och

nr 3, av herr *Wedén m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 4, av herr *Wedén m. fl.*, och

nr 5, av herrar *Larsson* i Hedenäset
och *Gustafsson* i Kårby; samt

till bevillningsutskottet motionerna nr
6 och 7, av herr *Strandh*.

§ 11

Föredrogos var efter annan följande av riksdagens revisorer avgivna berättelser; och hänvisades därvid

till statsutskottet berättelsen över den
år 1957 av dem verkställda granskning-
en angående statsverket;

till bankoutskottet berättelsen om den
år 1957 av dem verkställda granskning-
en av riksgäldskontoret.

§ 12

Föredrogos var för sig och hänvisades till behandling av lagutskott justitieombudsmannens och militieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelser.

§ 13

Föredrogs den av herr *Ahlberg* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för civildepartementet angående förhandlingarna rörande statstjänstemännens pensionssystem.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 14

Föredrogs herr *Nyhages* vid kammarens nästföregående sammanträde gjor-

da, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet angående arbetet rörande ungdomsbrottslighetens bekämpande.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 15

Föredrogs den av herr *Staxäng* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet angående utredningen i syfte att skaffa fisket ett kombinerat undersöknings- och bevakningsfartyg m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 16

Föredrogs herr *Carbells* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet angående rättsskydd för tjänstemännen vid undersökningar och utredningar beträffande vederbörandes tjänsteutövning.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 17

På förslag av herr talmannen beslöt kammaren, att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och nr 2 skulle uppföras sist å föredragningslistan för kammarens nästkommande sammanträde.

§ 18

Interpellation ang. biljettpriserna på flyglinjerna mellan Gotland och fastlandet

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr *SVENSSON* i Stenkyrka (cp), som anförde:

Herr talman! Frågan om att åstad-

Interpellation ang. biljettpriserna på flyglinjerna mellan Gotland och fastlandet

komma bättre sjöfartsförbindelser mellan Gotland och fastlandet har diskuterats sedan många år tillbaka. De utredningar som gjorts och de överläggningar som förts i denna fråga har emellertid icke ännu lett till några resultat av väsentligt värde. Kommunikationerna mellan Gotland och fastlandet skulle ha befunnit sig i ett ännu sämre läge, om flygförbindelserna icke hade funnits att tillgå. Särskilt gäller detta givetvis i fråga om passagerartrafiken. Omfattningen av flygtrafiken mellan Gotland och fastlandet har ständigt ökat, och i rent tekniskt avseende har också denna trafik utvecklats på ett tillfredsställande sätt. Transportkapaciteten på flyglinjen Visby—Stockholm har i stort sett ökat i takt med de krav resandefrekvensen ställt på densamma.

Bilden framträder emellertid i en annan dager, om man undersöker de kostnader resenärerna på denna flyglinje får erlagga för sina resor. Biljettpriserna på gotlandslinjen har alltid relativt sett legat högre än priserna på andra inrikeslinjer, och härvidlag har ingen ändring skett sedan AB Linjeflyg förra året övertog trafiken från SAS. Inrikesflyget har under den senaste tiden starkt utvecklats och ett flertal nya linjer har startats i Linjeflygs regi. Genomgående håller sig dock biljettpriserna på dessa linjer lägre än priserna på gotlandslinjen i förhållande till flygsträckorna. En resa tur och retur Visby—Stockholm kostar således 125 kr., medan motsvarande pris på sträckan Kalmar—Stockholm endast utgör 150 kr. trots att sträckan Kalmar—Stockholm är mer än dubbelt så lång som sträckan Visby—Stockholm. En resa tur och retur Jönköping—Stockholm är 4 kr. billigare än motsvarande resa Visby—Stockholm fastän den förstnämnda sträckan är omkring femton mil längre än den sistnämnda. Gotlänningarna och övriga resenärer på gotlandslinjen ställes sålunda i ett väsentligt ogynnsammare läge än resenärerna på andra in-

rikeslinjer. En jämförelse med biljettpriserna på inrikeslinjer i Danmark och Norge, som ju trafikeras av SAS, ger också intressanta tankeställare. En resa tur och retur Köpenhamn—Aarhus t. ex. kostar i svenskt mynt ungefär hälften mot en resa av samma slag på linjen Stockholm—Visby, trots att några större skillnader i fråga om respektive flygsträckors längd inte föreligger.

Hittills har rabatt kunnat erhållas på flygresorna mellan Gotland och fastlandet liksom även på andra linjer. På tur- och returbiljetter har en rabatt på 15 procent beviljats, vilken kunnat utnyttjas av ett stort antal resande gotlänningar. Från den 1 februari kommer emellertid dessa rabatter att slopas. Detta innebär i realiteten en betydande höjning av kostnaderna för flygresor, som drabbar gotlänningarna särskilt hårt på grund av Gotlands isolerade läge. Den som väljer båt för resa till fastlandet är i regel under större delen av året tvingad att ta hyttplats på grund av väderleksförhållandena, om nu sådana platser över huvud taget står att erhålla för den som är tvungen att resa med kort varsel. Resekostnaderna blir därigenom väsentligt högre än för en resa med järnväg på motsvarande sträcka.

Med hänsyn till kostnadsstegringarna för flygtrafiken kan måhända ingen berättigad kritik riktas mot indragningen av rabatterna. Däremot kan man med mycket starka skäl ställa den frågan, varför vederbörande flygbolag fortsätter att upprätthålla så stora skillnader i biljettpriserna mellan å ena sidan gotlandslinjen och å andra sidan alla andra inrikeslinjer. Denna skillnad till gotlandslinjens nackdel innebär en hård ekonomisk belastning för Gotlands inbyggare. Avfolkningen på Gotland är som känt ett mycket allvarligt problem och den beror till stor del därpå, att kommunikationerna mellan Gotland och fastlandet i sin helhet icke kunnat ordnas på ett vare sig sporttekniskt

**Interpellation ang. utbetalningen av stödlån och kontantbidrag till jordbruk m. m. —
Interpellation ang. frågan om bibehållande av statsrådseden**

eller ekonomiskt tillfredsställande sätt. Biljettpriserna på gotlandsflyget har en betydelse för Gotlands ekonomiska utveckling, som sannerligen inte bör underskattas, och deras betydelse kommer att öka än mer framdeles, eftersom flyget övertar allt mer och mer av den passagerartrafik, som tidigare ombesörjts av båtarna. En sänkning av biljettpriserna till paritet med priserna på andra inrikeslinjer skulle väsentligt främja strävandena att utveckla och stärka Gotlands näringsliv och bidra till att minska den fortgående bortflyttningen från Gotland.

Då SAS delvis är statsägt och SAS i sin tur äger hälften av aktierna i AB Linjeflyg måste statsmakterna anses bära ett visst ansvar för den taxepolitik, som tillämpas i fråga om flygresor på av dessa bolag drivna reguljära linjer.

Med anledning härav och med hänvisning till vad jag här anfört hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få framställa följande fråga:

Är herr statsrådet villig att medverka till att biljettpriserna på flyglinjer mellan Gotland och fastlandet justeras så, att de i förhållande till flygsträckan inte blir högre än på andra inrikes flyglinjer?

Denna anhållan bordlades.

§ 19

Interpellation ang. utbetalningen av stödlån och kontantbidrag till jordbruk m. m.

Ordet lämnades på begäran till

Herr JANSSON i Benestad (cp), som yttrade:

Herr talman! De skörde-skador som ofta drabbat jordbruket under senare år har från det allmännas sida reglerats dels genom stödlån och dels genom kontantbidrag. Med tanke på en fram-

tida skörde-skadeförsäkring är det av värde om uppgift kan lämnas om skörde-skadornas och ersättningens storlek fördelad på olika storleksgrupper inom jordbruket. Av denna anledning anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få framställa följande frågor:

Vill statsrådet redovisa hur stor del av stödlån och kontantbidrag som utbetalats till jordbruk i gruppen 1—10 hektar och i gruppen 10—20 hektar och därest detta material visar att obetydliga summor av såväl stödlån som kontantbidrag tillkommit det mindre jordbruket beakta detta vid premiesättning i en proposition om skörde-skadeförsäkring?

Denna anhållan bordlades.

§ 20

Interpellation ang. frågan om bibehållande av statsrådseden

Herr ALEMYR (s) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! I samband med regeringsskiftet i höstas väckte statsrådseden stor uppmärksamhet bland allmänheten.

Edens ålderdomliga formuleringar är grundade på en samhällssyn, som saknar stöd hos vårt folks flertal. Då vidare inga stadganden i grundlagarna motiverar eden eller dess formuleringar, torde inga skäl föreligga för dess bibehållande.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för justitiedepartementet få ställa följande fråga:

Anser statsrådet, att statsrådseden i sin nuvarande uformning bör bibehållas? Om svaret blir nekande, vilka åtgärder överväger då statsrådet att vidtaga i denna fråga?

Denna anhållan bordlades.

§ 21

Interpellation ang. överflyttningen till Sverige av i Gammalsvenskby med omnejd bosatta svenskättlingar

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr RIMMERFORS (fp), som yttrade:

Herr talman! Den 24 januari 1957 riktade undertecknad med andra kammarens tillstånd en interpellation till hans excellens statsministern rörande ett ifrågasatt överförande till Sverige av ett antal kvarvarande svenskättlingar i Gammalsvenskby med omnejd.

Interpellationen besvarades den 12 februari samma år av dåvarande socialministern, statsrådet Ericsson. Av svaret framgick, att ett antal i Sverige bosatta f. d. svenskbybor hos statens utlänningskommission ansökt om inresevisum för cirka etthundratrettio i Sovjetunionen bosatta släktingar vilka önskade överflytta till Sverige. Utlänningskommissionen ansåg i princip att ansökningen borde bifallas. Denna uppfattning delades av socialstyrelsen, som i detta ärende skrev till Kungl. Maj:t redan den 26 oktober 1956. Även arbetsmarknadsstyrelsen ställde sig välvillig.

Herr socialministern betygade i siff interpellationssvar regeringens beredvillighet att medverka till hemförandet av den kvarlämnade folkspillran i Gammalsvenskby. Jag citerar ur interpellationssvaret:

»Kungl. Maj:t har den 8 februari 1957 uppdragit åt vederbörande myndigheter att vidtaga åtgärder för överföringen och omhändertagandet av dem.» — Utlänningskommissionen kommer att lämna inresetillstånd till Sverige, och genom vår ambassad i Moskva kommer det att göras en framställning till vederbörande sovjetryska myndighet, som omsider kommer att lämna besked.»

Statsrådet Ericson antydde den gången att man väntade, att överföringen skulle kunna ske under våren 1957. Samma uppfattning hyste man inom Sven-

ska röda korset, där man överenskommit med Ryska röda korset om gemensamma åtgärder för överföringen.

På många håll frågar man sig nu med växande oro, varför ingenting avhörts, trots att de ryska myndigheterna för länge sedan fått alla begärda inresehandlingar och ansvarsförbindelser från Sverige. Det råder undran bland de anhöriga i Sverige, av vilka några har sina allra närmaste bland de kvarlämnade. Känslorna inom den lilla gruppen av svenskättlingar därborta i Ukraina, som nu sedan två år tillbaka kastats mellan fruktan och hopp, torde närmast kunna karakteriseras med orden misräkning och förtvivlan.

Frågan är om något ytterligare från svensk sida kan göras för att påskynda ärendets behandling. Har den svenska ambassaden i Moskva fått någon förklaring till det långa dröjsmålet, eller har man i annat fall själv gjort sig påmind? De sovjetryska myndigheterna lär ju ändå på ett tidigt stadium ha ställt i utsikt en välvillig behandling av svenskättlingarnas utreseansökan. Fara är att ärendet kan falla i glömska, om ingen med allvar och eftertryck påminner om detsamma. Liknande utresetillstånd har ju lämnats andra familjegrupper eller enskilda, där släktskapsband eller andra liknande omständigheter kunnat åberopas. Det skulle också uteslutande lända Sovjetunionen till heder att härvidlag befrämja en dylik återförening av splittrade familjer.

Med hänvisning till vad ovan sagts anhåller jag om andra kammarens tillstånd att till hans excellens ministern för utrikes ärendena få rikta följande fråga:

Vill Ers Excellens inför kammaren lämna en redogörelse för det läge, vari förhandlingarna med Sovjetunionen för närvarande befinner sig, med avseende på den begärda och av svenska regeringen för elva månader sedan tillstyrkta överföringen till Sverige av ett angivet antal i Gammalsvenskby med omnejd bosatta svenskättlingar?

Denna anhållan bordlades.

§ 22

Interpellation ang. bestämmelser om anstånd för elev med studiernas påbörjande på grund av militärtjänst eller andra särskilda omständigheter

Ordet lämnades på begäran till

Herr JÖNSSON i Jämtlands Sikås (fp), som anförde:

Herr talman! Militärtjänstgöringen medför alltid vissa olägenheter för dem som ägnar sig åt högre studier, för de flesta därigenom att de måste uppskjuta påbörjandet av studierna 1—1 1/2 år, för andra därigenom att de tvingas avbryta pågående studier under längre eller kortare tid.

Denna inskränkning i individens rätt att fritt disponera sin tid är självfallet ofrånkomlig så länge vi har allmän värnplikt.

Det bör dock ligga i samhällets intresse att så långt möjligt nedbringa de nackdelar som militärtjänsten innebär för den civila utbildningen.

Värnpliktslagen medger i detta syfte anstånd med tjänstgöringen upp till fem år för studerande som önskar fullfölja pågående utbildning. Däremot medges i regel inte anstånd för ännu ej påbörjad utbildning. Det vore knappast heller önskvärt med ytterligare utvidgade anståndsmöjligheter. Långa uppskov med militärutbildningen medför nämligen ofta stora problem såväl för de militära myndigheterna som för den enskilde. En »överårig» värnpliktig råkar ofta ut för allvarliga anpassningsproblem, när militärtjänstgöringen en gång skall fullgöras.

Å andra sidan inträffar det, att student eller annan studerande, som förberett sig för att vinna inträde vid fackhögskola eller liknande undervisningsanstalt eller redan blivit antagen till sådan undervisning, allvarligt hindras i sina studieplaner av mellankommande militärinkallelse. Denna olägenhet skulle kunna avhjälpas, om fackhögskolornas intagningsbestämmelser i princip medgav en antagen elev anstånd med

studiernas påbörjande till efter militärtjänstgöringen. Sådant anstånd beviljas emellertid endast av ett fåtal av här ifrågavarande undervisningsanstalter. I många fall godtages över huvud taget inga skäl för anstånd, utan eleverna hänvisas att återkomma med förnyad ansökan till annat läsår. Detta har ibland lett till att den som blivit antagen till undervisning ett år men då ej kunnat påbörja studierna, t. ex. på grund av militärtjänst, helt utestängts från utbildningen därför att intagningspoängen vid nästa ansökningstillfälle överstigit det poängvärde, enligt vilket han året innan blev antagen. I ett dylikt fall har således en skyldighet som samhället ålagt en person medfört, att han tvingats avstå från en utbildning som han under andra omständigheter kunnat erhålla.

Denna ordning kan inte anses tillfredsställande, och den står i dålig överensstämmelse med andan i det lagstadgade förbudet för arbetsgivare att avskeda arbetstagare på grund av värnpliktstjänstgöring. Det bör vara möjligt för den som så önskar att försäkra sig om plats vid en fackhögskola eller motsvarande utbildningsanstalt innan han påbörjar militärtjänsten. I synnerhet i de fall, då den studerande måste genomgå vissa kunskapsprov för att vinna tillträde till en fackutbildning, är denna möjlighet betydelsefull. Det bör då vara möjligt även för den som inte fullgjort sin första tjänstgöring att få göra provet i direkt anslutning till de förberedande studierna och därefter beviljas anstånd med utbildningens påbörjande.

En konsekvens av de nuvarande bestämmelserna blir ofta den, att studenter, som ämnar bedriva studier vid fackhögskola, för att komma ifrån de beskrivna olägenheterna i tid före en väntad inkallelse skriver in sig vid universitet eller fri fakultet, vilket berättigar dem till uppskov med värnpliktstjänstgöringen. Av tidigare refererade skäl, är denna utväg knappast rekommendabel.

Interpellation ang. omedelbar lättnad i läget för de arbetslösa i Tornedalen m. m.

Som tidigare nämnts är bestämmelserna på detta område inte enhetliga för samtliga statliga högre undervisningsanstalter. För sökande till de medicinska nybörjarkurserna gäller, att anstånd kan beviljas endast i de fall då vederbörande efter att ha börjat kursen insjuknar och kan styrka detta med läkarintyg. Vid tandläkarhögskolorna beviljas anstånd endast i undantagsfall, dock inte för militärtjänst. Vid skogshögskolan kan anstånd beviljas, om antagen elev blir inkallad eller insjuknar efter att ha påbörjat studierna. Vid tekniska högskolan i Stockholm och Chalmers tekniska högskola i Göteborg beviljar man däremot automatiskt uppskov med studiernas påbörjande för fullgörande av militärtjänstgöring. Sådant anstånd kan beviljas upp till tre år. Vid socialinstitutet och folkskoleseminarierna beviljas antagen elev alltid anstånd ett år för militärtjänstgöring. Efter särskild prövning kan även vid dessa undervisningsanstalter ytterligare anståndstid ifrågakomma.

Denna brist på enhetlighet i bestämmelserna är i och för sig en olägenhet. Eftersom samtliga studenter, oavsett inom vilket område de avser att utbilda sig, kan komma i en situation då ett uppskjutande av utbildningen blir nödvändig, anser jag det vara ett angeläget önskemål, att en ansökan härom bedömes enligt samma eller liknande grunder vid alla högre statliga läroanstalter. Den vägledande principen bör vara, att värnpliktstjänstgöringen inte onödigtvis skall få hindra den civila utbildningen. När det gäller de här berörda förhållandena ankommer det på skolmyndigheterna att sörja för att denna princip respekteras.

Med stöd av det ovan anförda får jag anhålla om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet rikta följande fråga:

Vill herr statsrådet medverka till att sådana bestämmelser utfärdas, som skulle göra det möjligt för en till un-

dervisning antagen elev att erhålla anstånd med studiernas påbörjande, när detta motiveras med militärtjänst eller andra särskilda omständigheter?

Denna anhållan bordlades.

§ 23

Interpellation ang. omedelbar lättnad i läget för de arbetslösa i Tornedalen m. m.

Herr HOLMBERG (k) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! I slutet av förra året överlämnades till regeringen en skrivelse undertecknad av 2 000 tornedalingar, som på detta sätt ville påkalla ett ingripande med anledning av det svåra försörjningsläget i denna landsdel. Det fanns redan då många hundra arbetslösa i Tornedalen trots omfattande utflyttning. Prognoserna för skogsdriften ingav inga förhoppningar om att någon förbättring skulle komma att inträda i vinter — snarare tvärtom. För byggnadsarbetarkåren hade de sedan länge otrygga förhållandena försämrats ytterligare. I fråga om kommunikationerna hade signalerats vissa inskränkningar på tornedalsbanan, vilket petitionärerna enträget varnade för. Den statliga tornedalsutredningens verksamhet, som pågått i årtal, hade icke lett till några praktiska resultat.

Statsministern förklarade i samband med uppvaktningen, att man säkerligen inte kunde åstadkomma någon nämnvärd förbättring genom ökad utflyttning. Han erinrade om att vissa sjukhusbyggen planerats i Tornedalen och måhända kunde bidra till att lätta på en del av svårigheterna.

Sedan dess har läget försvärats ytterligare. Många har redan varit arbetslösa så länge, att de icke kan få ytterligare ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Den allmänna åtstramningen på arbetsmarknaden — som även för Norrbottens del kommit till uttryck i avsättningssvårigheter, industrinedläggning och permitteringar — får själv-

Interpellation ang. 1953 års trafikutredning m. m.

fallet ogynnsamma återverkningar även i Tornedalen. Trafikinskränkningar har företagits. Besked har lämnats från landstingets kansli, att det planerade sjukhusbygget i Pajala icke kan sättas i gång innevarande vinter. Hänvändelser till arbetsmarknadsmyndigheterna har icke givit några betydande resultat. Från tornedalsutredningen har ingenting hörts. Det kan icke — vare sig ur de arbetslösas eller folkhushållets synpunkt — anses försvarligt att låta det fortgå på detta sätt. Landet behöver mera bostäder, vägar, sjukhus och andra nyttigheter, som borde kunna produceras av dem som nu tvingas gå sysslösa månad efter månad.

Med anledning av det påtalade svåra läget i Tornedalen hemställer jag om kammarens tillstånd att till hans excellens herr statsministern få ställa följande fråga:

Planerar regeringen några åtgärder och i så fall vilka för att åstadkomma omedelbar lättnad i läget för de arbetslösa i Tornedalen och tryggare förhållanden för denna landsdel även på längre sikt?

Denna anhållan bordlades.

§ 24

Interpellation ang. 1953 års trafikutredning m. m.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr **PETTERSSON** i Dahl (cp), som anförde:

Herr talman! I årets statsverkproposition begär kommunikationsministern 100 milj. kronor i bidrag till statens järnvägar till täckande av förluster på icke lönsamma banvägar. Samtidigt som detta begärs ligger förslag inne hos Kungl. Maj:t om nedläggning av en del järnvägar som går med förlust. Under året har också en del trafiksvaga banor nedlagts.

År 1953 tillsatte dåvarande kommunikationsministern »1953 års trafikutredning». I årets riksdagsberättelse redogöres också för denna trafikutredning och av redogörelsen framgår, att utredningen under tiden dec. 1956—nov. 1957 hållit endast sex plenarsammanträden. Det framgår vidare att utredningen under 1957 avgivit yttranden i anledning av remisser i vissa principfrågor av trafikpolitisk natur. Arbetet inom utredningen beräknas fortgå under 1958. I direktiven för nämnda utredning heter det bl. a.: »Av flera skäl — faran för en samhälls- och transportekonomiskt oacceptabel snedvridning av vårt transportväsen, risken för verkligt kännbara förluster på järnvägarna, det stora antalet från olika håll aktualiserade nya projekt på transportområdet, vilkas slutliga bedömning förutsätter ställningstaganden utifrån de vidare synpunkter, som här är i fråga — finner jag det nödvändigt, att dessa problemställningar nu upptages till prövning i ett sammanhang. I likhet med järnvägsstyrelsen anser jag det icke möjligt, att de synnerligen vittutseende, mycket kapitalkrävande och — i varje fall under nuvarande förutsättningar för driften — företagsekonomiskt svaga järnvägsprojekt, som anmälts för statsmakternas avgörande, föres vidare, innan något försök gjorts att skapa större klarhet om järnvägarnas plats och villkor i vårt framtida transportsystem. I viss grad föreligger motsvarande behov inför ställningstaganden till jämförliga frågor på andra områden av transportväsendet. Över huvud taget påkallar även i övrigt kraven på de till miljardbelopp årligen uppgående investeringsutgifterna för transportapparatusens utbyggnad och därvid föreliggande risker för dubbelinvesteringar, att ett fastare underlag skapas för bedömningen av den ifrågavarande investeringsverksamhetens framtida inriktning.»

Direktiven, som kommunikationsministern då utfärdade, anser jag vara

Interpellation ang. 1953 års trafikutredning m. m.

mycket betydelsefulla. Enligt min mening bör ifrågavarande trafikproblem, d. v. s. järnväg kontra landsväg, lösas i ett sammanhang och inte var för sig. Med hänsyn till den snabba takt, i vilken järnvägsdöden pågår, synes det vara av synnerlig vikt att efter företagens utredning kunna möta de svårigheter, som anmäler sig. Principen härvidlag bör obestriddligen vara — såsom även framgår av direktiven till 1953 års trafikutredning — att kommunikationerna i en ort inte får försämras. Visar det sig, att en järnväg inte av lönsamhetsskäl längre kan upprätthållas, bör landsvägsnätet i förväg byggas ut i tillräcklig omfattning.

I många fall kan ju diskuteras, huruvida det är förnuftigt att lägga ner en järnväg och därigenom nödgas investera stora summor i vägombyggnader i tider, då statskassan formligen ropar efter pengar och lånar upp väldiga belopp för att kunna tillgodose de nödvändiga behoven.

En av de järnvägar, som befinner sig i farozonen och som jag tidigare fäst riksdagens uppmärksamhet på, är Falkenberg—Limmared-banan, som går genom min hemort. Järnvägsstyrelsen har lagt fram förslag om att ifrågavarande järnvägs nedersta del nedlägges fr. o. m. den 1 juni innevarande år, den översta delen senare. Järnvägsstyrelsen redovisar en kostnadsberäkning för upprustning av en liten vägsträcka, Åtrafors i nedre delen, på 450 000 kronor och en kostnad för den övre delen på 4 600 000 kronor, alltså en sammanlagd kostnad nu på ca 5 milj. kronor. Vägförvaltningen i Hallands län har gjort en uppskattning i ett remissyttrande angående järnvägens framtid, där vägförvaltningen utgår ifrån att vägarna bör iståndsättas på båda sidorna av järnvägen. Man har därvid kommit till en helt annan slutsumma vid kostnadsberäkningen, som sålunda slutar på ca 12 milj. kronor i Hallandsdelen, varvid man förutsätter, att vägarna bringas i nöjaktigt skick.

Därtill kommer givetvis kostnaderna för västgötadeln samt investeringar i bussar, byggnader etc. De faktiska kostnaderna för samtliga investeringar på hela sträckan torde röra sig om ca 50 milj. kronor, ifall vägarna skall bli i nöjaktigt skick.

Man kan med fog ifrågasätta, huruvida det är realistiskt att i en tid med ansträngda statsfinanser göra sådana investeringar, som inte är direkt påkallade, såsom fallet synes vara i fråga om den nämnda järnvägen, som med fördel kunde stå kvar åtminstone en tid framöver. Förutom de stora kostnadskrävande investeringarna bör i detta sammanhang även nämnas den betydelsefulla detalj som postgången utgör. Den skulle onekligen avsevärt försämras genom nedläggningen av järnvägen. Jag kan inte heller här underlåta att påtala — såsom jag även vid tidigare tillfällen gjort — att SJ på något underligt sätt här lägger tågtiderna så, att de inte är avpassade efter tiderna för västkustbanan. Därigenom hindrar eller medvetet avvänjer man befolkningen från att använda denna bana. För min egen del kan jag redovisa otaliga gånger, då jag varit nödsakad anlita taxi på grund av ändrade tågtider, som omöjliggjort förbindelse med västkustbanan och Falkenberg, och jag är ingalunda ensam om dylika situationer. Den s. k. krets-trafiken är delvis av samma natur, den medverkar också till att konkurrera ut järnvägen.

Med anledning av vad jag anfört anhallar jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet rikta följande frågor:

När kan man vänta att 1953 års trafikutredning är klar med sitt betänkande?

Anser statsrådet, att innan den av mig nämnda m. fl. järnvägar läggs ned, man bör avvakta nämnda utrednings betänkande och att vägarna bör upprustas och ombyggas i nöjaktigt skick för

Interpellation ang. 1953 års trafikutredning m. m.

att tillgodose befolkningens behov i trafikhänseende?

Har statsrådet vidare uppmärksammat, att tågtiderna på de trafiksvaga järnvägarna är särskilt olämpligt lagda med hänsyn till förbindelse med andra järnvägar?

Denna anhållan bordlades.

§ 25

Anmälde följande Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade propositioner:

nr 15, angående bemyndiganden för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter,

nr 16, angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag,

nr 18, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret,

nr 19, angående bestridande av vissa haverikostnader,

nr 20, angående avstående i visst fall av kronans rätt till danaarv, m. m.,

nr 23, med förslag till lag om tillvaratagande av vävnader och annat biologiskt material från avliden person,

nr 25, med förslag till lag om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente,

nr 26, med förslag till lag om förlagsinteckning i vissa oljelager m. m.,

nr 28, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 och 5 §§ förordningen den 27 mars 1953 (nr 95) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar, m. m.,

nr 29, med förslag till strålskyddslag m. m., och

nr 30, med förslag till lag om kvinnas behörighet till prästerlig tjänst.

Dessa propositioner bordlades.

§ 26

Tillkännagavs, att följande motioner under sammanträdet avlämnats till herr talmannen, nämligen

nr 8, av herr *Larsson* i Stockholm, om avskaffande av statsrådseden,

nr 9, av herr *Nelander m. fl.*, i anledning av föreslagen reducering av antalet veckotimmar i kristendoms-kunskap i realskolan,

nr 10, av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*, om utredning och förslag angående införande av fem dagars skolarbetsvecka,

nr 11, av herr *Holmberg m. fl.*, om ökade anslag till upprustning av vägväsendet,

nr 12, av herr *Johansson* i Öckerö *m. fl.*, om viss ändring i förordningen med provisoriska bestämmelser om särskild investeringsfond för ersättande av avyttrat fartyg,

nr 13, av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.*, angående vidgad rätt till restitution av skatt å bensin, som förbrukas vid användning av motorer i skogsbruket,

nr 14, av herr *Senander*, om höjning av sjukpenningersättningen till icke förvärvsarbetsbetande husmödrar,

nr 15, av herr *Larsson* i Stockholm, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 13, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av den vid förordningen den 30 juni 1943 (nr 477) om skatt å vissa pälsvaror fogade förteckningen över pälsskinn,

nr 16, av herr *Wahrendorff m. fl.*, om utredning rörande byggandet av en ny kanalled mellan Vänersborg och Uddevalla,

nr 17, av herr *Gustafsson* i Borås *m. fl.*, om höjning av tillståndsgivningen för aktuella statskyrkliga och frikyrkliga byggnader,

nr 18, av fru *Boman m. fl.*, angående höjning av ersättningen till vissa växelstationsföreståndare, och

nr 19, av herr *Fröding m. fl.*, om viss ändring av 33 § expropriationslagen.

Dessa motioner bordlades.

§ 27

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 10.27.

In fidem
Gunnar Britth

Fredagen den 17 januari

Kl. 10.00

§ 1

Justerades protokollet för den 11 in-
nevarande januari.

§ 2

Anställdes val av beslutat antal sup-
pleanter för ledamöterna i de ständiga
utskotten, nämligen 8 i utrikesutskottet,
19 i konstitutionsutskottet, 28 i statsut-
skottet, 19 i bevillningsutskottet, 18 i
bankoutskottet, 17 i vart och ett av lag-
utskotten, 20 i jordbruksutskottet och
21 i allmänna beredningsutskottet.

Ordet lämnades därvid på begäran
till

Herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN**,
som anförde:

Herr talman! För vart och ett av de
val som skola företagas vid detta ple-
num ber jag att få avlämna en gemen-
sam lista, vilken godkänts av de av kam-
maren valda ledamöterna i talmanskon-
ferensen. Varje lista upptar namn å så
många personer, som det ifrågavarande
valet avser.

Sedan herr förste vice talmannen här-
efter avlämnat ifrågavarande tio listor,
alla med partibeteckningen »Gemensam
lista», och listorna blivit i ovan uppta-
gen ordning av herr talmannen upplästa
och av kammaren godkända, befunnos

följande personer, vilkas namn i här
angiven ordning upptagits å respektive
listor, utsedda till suppleanter i

utrikesutskottet:

Bengtsson i Halmstad
von Friesen
Renström-Ingénäs, fru
Håstad,
Akerström
Wedén
Cassel
Pettersson i Dahl.

konstitutionsutskottet:

Gustafsson i Bogla
Hamrin i Jönköping
Svedberg, fru
Magnusson i Tumhult
Bark
Dahlén
Andersson i Linköping
Alemyr
Wetterström, fröken
Olofson
Larsson i Hedenäset
Henningsson
Svenning
Keijer
Svenungsson
Adamsson
Thunvall, fru
Segerstedt-Wiberg, fru
Nilsson i Tvärålund.

statsutskottet:

Olsson, fröken
 Wedén
 Blidfors
 Cassel
 Almgren
 Nihlfors
 Andreasson
 Mellqvist
 Karlsson, fröken
 Gustafsson i Skellefteå
 Hansson i Skegrie
 Wallin, fru
 Lewén-Eliasson, fru
 Löfroth
 Gerhard Nilsson i Gävle
 Arvidson
 Thorsson, fru
 Vinge, fröken
 Lassinantti
 Heckscher
 Helén
 Johansson i Norrköping
 Svensson i Stenkyrka
 Sjövall, fru
 Hjalmarson
 Gustafsson i Uddevalla
 Gustafsson i Kårby
 Liljedahl, fröken.

bevillningsutskottet:

Wiklund
 Strandh
 Eriksson i Stockholm, fru
 Magnusson i Borås
 Engkvist
 Christenson i Malmö
 Asp
 Andersson i Essvik
 Nilsson i Bästekille
 Anderson i Sundsvall
 Jansson i Aspeboda
 Holmqvist, fru
 Forsberg
 Stenberg
 Darlin
 Kristenson i Göteborg
 Carlsson i Västerås
 Rydén
 Eriksson i Bäckmora.

bankoutskottet:

Adamsson
 Löfgren
 Renström-Ingenäs, fru
 Setterberg
 Hagnell
 Boija
 Rask
 Bengtsson i Landskrona
 Wachtmeister
 Ägren
 Onsjö
 Nilsson i Östersund
 Carbell
 Berglund
 Hamilton
 Ekström i Iggesund
 Börjesson
 Gustafson i Göteborg.

första lagutskottet:

Östrand
 Larsson i Stockholm
 Ekström i Björkvik
 Fröding
 Jacobsson i Sala
 Keijer
 Löfqvist, fru
 Lundqvist
 Svensson i Krokstorp
 Ägren
 Björkänge
 Alemyr
 Berggren, fröken
 Eliasson i Stockholm
 Edlund
 Andersson i Storfors
 Lidman-Frostenson, fru.

andra lagutskottet:

Bengtsson i Varberg
 Höjer, fröken
 Sandell, fröken
 Wetterström, fröken
 Johansson i Södertälje
 Rimmerfors
 Fredriksson
 Eriksson i Ängelholm, fru
 Ahlberg
 Königson

Larsson i Hedenäset
Sundelin
Svensson, fru
Jönsson i Jämtlands Sikås
Lothigius
Svensson i Kungälv
Jansson i Benestad.

tredje lagutskottet:

Bengtsson i Halmstad
Carlsson i Stockholm
Persson i Tandö
Munktell
Nilsson i Östersund
Kilsmo
Svenning
Rask
Stiernstedt
Johansson i Öckerö
Jansson i Benestad
Ekström i Iggesund
Lindström
Hamrin i Kalmar
Bengtsson i Göteborg
Persson i Appuna
Jansson i Aspeboda.

jordbruksutskottet:

Lindskog, fru
Svensson i Ljungskile
Arweson
Agerberg
Jönsson i Gärd's Köpinge
Rimås
Johanson i Västervik
Franzén
Eliasson i Moholm
Nilsson i Lönsboda
Wahrendorff
Jäderberg, fru
Persson i Tandö
Andersson i Långviksmon
Nilsson i Bästekille
Lundmark
Carbell
Johansson i Öckerö
Eriksson i Bäckmora
Hedin.

allmänna beredningsutskottet:

Lundqvist
Nihlfors
Wallin, fru
Wallerius, fröken
Jacobsson i Sala
Carlsson i Huskvarna
Jäderberg, fru
Svensson i Kungälv
Nyhage
Hamrin i Jönköping
Börjesson
Thunvall, fru
Lundmark
Kilsmo
Svenungsson
Lewén-Eliasson, fru
Gustafsson i Uddevalla
Olofson
Andersson i Storfors
Lothigius
Gustafsson i Kårby.

§ 3

Företogs val av åtta suppleanter för de av kammaren utsedda ombuden i Nordiska rådet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en av de utav kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen godkänd lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Andersson i Ryggestad
Helén
Thapper
Braconier
Mellqvist
Nihlfors
Alemyr
Gustafsson i Kårby.

Efter det denna lista av herr talmannen upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna utsedda till suppleanter i Nordiska rådet.

§ 4

Föredrogos var för sig följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till bevillningsutskottet propositionen nr 15, angående bemyndiganden för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter;

till statsutskottet propositionen nr 16, angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag;

till behandling av lagutskott propositionen nr 18, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret;

till statsutskottet propositionerna:

nr 19, angående bestridande av vissa haverikostnader, och

nr 20, angående avstående i visst fall av kronans rätt till danaarv, m. m.;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 23, med förslag till lag om tillvaragtagande av vävnader och annat biologiskt material från avliden person;

nr 25, med förslag till lag om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente, och

nr 26, med förslag till lag om förlagsinteckning i vissa oljelager m. m.;

till bankoutskottet propositionen nr 28, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 och 5 §§ förordningen den 27 mars 1953 (nr 95) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar, m. m.; samt

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 29, med förslag till strålskyddslag m. m., och

nr 30, med förslag till lag om kvinnas behörighet till prästerlig tjänst.

§ 5

Remiss av motioner

Föredrogos var efter annan följande på bordet liggande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionen nr 8, av herr *Larsson* i Stockholm;

till statsutskottet motionerna:

nr 9, av herr *Nelander m. fl.*,

nr 10, av herr *Johansson* i Stockholm m. fl., och

nr 11, av herr *Holmberg m. fl.*; samt

till bevillningsutskottet motionen nr 12, av herr *Johansson* i Öckerö m. fl.

Vid härefter skedd föredragning av motionen nr 13, av herr *Larsson* i Hedenäset m. fl., angående vidgad rätt till restitution av skatt å bensin, som förbrukas vid användning av motorer i skogsbruket, lämnades ordet på begäran till

Herr LARSSON i Hedenäset (cp), som anförde:

Herr talman!

Av formella skäl får jag anhålla om kammarens tillstånd att uppdelat förvarande motion i två motioner på det sätt, att andra stycket under punkt I i motionen nr 13 utbrytes till en särskild motion med följande ingress:

»Under återopande av motiveringen i vår motion nr 13 hemställas, att riksdagen måtte antaga följande förslag» etc.

Den nya motionen skall alltså innehålla hela förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit.

Kammaren beslöt att med bifall till denna hemställan uppdelat motionen nr 13 i tvenne, nämligen nr 13, med oförändrad rubrik, och nr 20, angående ändrad lydelse av 5 § förordningen om särskild skatt å bensin och motorsprit. Dessa motioner hänvisades, nr 13 till jordbruksutskottet och nr 20 till bevillningsutskottet.

Vidare föredrogos följande motioner; och remitterades därvid

till behandling av lagutskott motionen nr 14, av herr *Senander*;

till bevillningsutskottet motionen nr 15, av herr *Larsson* i Stockholm;

till statsutskottet motionen nr 16, av herr *Wahrendorff m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionen nr 17, av herr *Gustafsson* i Borås m. fl.;

till statsutskottet motionen nr 18, av fru *Boman m. fl.*; och

till behandling av lagutskott motionen nr 19, av herr *Fröding m. fl.*

§ 6

Föredrogs den av herr *Svensson* i Stenkyrka vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående biljettpiserna på flyglinjerna mellan Gotland och fastlandet.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7

Föredrogs herr *Janssons* i Benestad vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet angående utbetalningen av stödlån och kontantbidrag till jordbruk m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 8

Föredrogs den av herr *Alemyr* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet angående frågan om bibehållande av statsrådseden.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 9

Föredrogs herr *Rimmerfors'* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till hans excellens herr ministern för utrikes

ärendena angående överflyttningen till Sverige av i Gammalsvenskby med omnejd bosatta svenskättlingar.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 10

Föredrogs den av herr *Jönsson* i Jämtlands Sikås vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet angående bestämmelser om anstånd för elev med studiernas påbörjande på grund av militärtjänst eller andra särskilda omständigheter.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 11

Föredrogs herr *Holmbergs* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till hans excellens herr statsministern angående omedelbar lättnad i läget för de arbetslösa i Tornedalen m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 12

Föredrogs den av herr *Pettersson* i Dahl vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående 1953 års trafikutredning m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 13

Anmäldes följande till herr talmannen under sammanträdet avlämnade motioner:

nr 21, av herr *Ohlin m. fl.*, om tillsättande av en parlamentarisk utredning rörande landets socialpolitik,

nr 22, av herrar *Gustafsson* i Skellefteå och *Wedén*, om vissa ändringar i bestämmelserna rörande statliga bostadslån,

nr 23, av herr *Svensson* i Krokstorp *m. fl.*, om åtgärder för att vid nedläggande av trafiksvaga bandelar ersätta dem med andra likvärdiga trafikmedel *m. m.*,

nr 24, av herr *Fröding*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän,

nr 25, av herr *Rimås*, om översyn rörande formerna för kungl. utrikesdepartementets förvaltning av anförtrödda medel,

nr 26, av herr *Gustafsson* i Borås, angående statsbidrag till Kaggeholms folkhögskola,

nr 27, av herr *Nihlfors m. fl.*, om rätt för lokal skattemyndighet att rätta uppenbara felaktigheter i av taxeringsnämnd åsatta taxeringar,

nr 28, av herr *Wedén m. fl.*, om ändrad behandling i skattehänseende av hemskild skattskyldig med barn och hufvöreståndarinna,

nr 29, av herr *Bengtsson* i Göteborg *m. fl.*, om skattefrihet för s. k. utbildningssparande,

nr 30, av herr *Nilsson* i Svalöv *m. fl.*, angående utredning av frågan om av-

drag vid taxering för värdeminskning av driftbyggnad å jordbruksfastighet,

nr 31, av herr *Svensson* i Ljungskile *m. fl.*, om lagstiftning rörande förfarandet vid handläggning av skattemål i kammarrätten,

nr 32, av herr *Ohlin m. fl.*, angående utredning av frågan om möjlighet till domstolsmässig prövning av rättsfrågor i förvaltningen,

nr 33, av herr *Hjalmarson m. fl.*, om uppskov till 1959 års riksdag med behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition, nr 30, med förslag till lag om kvinnas behörighet till prästerlig tjänst, och

nr 34, av herr *Lothigius* och fru *Sandström*, om rening av spillolja i ökad omfattning.

Dessa motioner bordlades.

§ 14

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 10.19.

In fidem
Gunnar Britth